

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

3) можливо, доцільним є створення, якщо не окремого органу, що курував би реалізацією програм захисту, то підрозділів в правоохоронних та судових органах;

4) забезпечити ефективну взаємодію між правоохоронними, судовими органами та прокуратурою, з органами місцевого самоврядування;

5) впровадити механізми належного фінансування процедур захисту осіб, що беруть участь у кримінальному провадженні, а також членів їх сімей, за рахунок державного бюджету.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Навчальний посібник для суддів з питань судового провадження у кримінальних справах щодо торгівлі людьми з метою експлуатації праці / Представництво Міжнародної організації з міграції в Україні. Київ: «Фенікс», 2014. 160 с.

2. United States of America, Department of Justice, Office of the Inspector General, Audit Division, United States Marshals Service: Administration of the Witness Protection Security Program: ExecutiveSummary (March 2005). P. 1.

3. Good practices for the protection of witnesses in criminal proceedings involving organized crime United Nations Office on Drugs and Crime Vienna UNITED NATIONS New York, 2008.

4. Жертвы: право на защиту. Проблемы защиты прав потерпевших и свидетелей по уголовным преступлениям: доклад Межрегиональной правозащитной общественной организации «Сопrotивление». URL: <http://www.soprotivlenie.org/?id=3&cid=115&t=v> (дата звернення: 20.12.2018).

КРИМІНАЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕТОДИК РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВА

Сиволан І. В.

Студентка IV курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Думчиков М. О.

к. ю. н., асистент кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Завдання підвищення ефективності боротьби з убивствами криміналістичними методами вимагає подальшого вдосконалення криміналістичних методик попереднього та судового слідства. При побудові методик розслідування велике практичне значення має правильна криміналістична класифікація скоєних убивств. Вивчення літератури з криміналістики показує, що криміналістична класифікація далека від досконалості. Це можна пояснити не тільки складністю розв'язуваної задачі, але і відсутністю достатньо

розвиненої теорії криміналістичної класифікації в методиці розслідування окремих видів злочинів.

Класифікація вбивств є підставою виділення різних приватних криміналістичних методик, які мають свої особливості розслідування. В основі криміналістичної класифікації вбивств повинні лежати філософське розуміння проблеми класифікації, загальні положення теорії системно-структурного аналізу. Ми поділяємо підхід, згідно з яким під класифікацією розуміється система, що складається з елементів, між якими існують певні відносини, що утворюють її структуру.

Класифікація в методиці розслідування вбивств передбачає виявлення подібності та відмінності в компонентах криміналістичних характеристик. Загальним об'єднуючим елементом криміналістичних характеристик виступає правова класифікація цих злочинів, слугує основою для формування справді криміналістичних класифікацій даного об'єкта, а в кінцевому рахунку – для вироблення приватних методик їх розслідування. Так, КК закріплює загальне поняття вбивства, визначає його безпосередній об'єкт, а також регламентує окремі види вбивств в залежності від об'єктивної і суб'єктивної сторони даного злочину та суб'єкта, який його вчинив. Намітилися два підходи у вирішенні цього питання [1, с.210].

Представляється, що класифікація злочинів за кримінально-правовими критеріями не вирішує криміналістичних завдань. Побудова класифікації вбивств залежить оп вибору підстави, до яких слід віднести кримінально-правові, кримінально-процесуальні і криміналістичні підстави класифікації злочинів. В якості криміналістичних підстав класифікації вбивств можна назвати такі, як: спосіб і особливості підготовки, вчинення і приховання вбивства; особу вбивці, наявність злочинного досвіду; особистість потерпілого; місце і час вчинення вбивства; обстановка вчинення вбивства; мотиви і цілі злочину. Ці окремі підстави можна об'єднувати, укрупнювати в силу схожості і специфіки механізму вбивства і відповідних йому слідчих ситуацій, що складаються в процесі розслідування [2, с.65].

Так, залежно від способу вчинення можна виділити вбивства, вчинені з використанням будь-яких знарядь, і вбивства, скоєні з використанням вибухових, отруйних речовин, вогнебезпечних засобів.

Залежно від характеру знаряддя вчинення вбивства можна виділити вбивства із застосуванням холодної зброї, вогнепальної зброї, предметів побутового призначення або випадково виявлених злочинцем на місці злочину, а також вбивства з використанням транспортних засобів. Вбивці можуть використовувати для позбавлення життя кілька гармат, їх поєднання. В залежності від характеру дій, спрямованих на безпосереднє

позбавлення життя, можна виділити вбивства, вчинені шляхом утоплення, удушення, нанесення тілесних ушкоджень, спалення, скидання з висоти [3, с.129].

Виходячи з характеристики особистості вбивць, важливо виділити такі підстави для побудови методик розслідувань убивств, як, наприклад: по статевій приналежності – вбивства, вчинені чоловіками і (або) жінками; в залежності від віку – вчинені малолітніми, неповнолітніми і дорослими; в залежності від сімейного стану – одруженими (заміжніми) і неодруженими (незаміжніми); виходячи з психічного стану – вчинені особами, які не страждають психічними відхиленнями, особами з психічними відхиленнями, що не виключають осудності, неосудними особами, які перебувають на обліку у психіатра. Виходячи з часу вчинення, виділяють вбивства, вчинені в ранкові, денні, вечірні, нічні години. В залежності від пори року – правил навесні, влітку, восени, взимку. В залежності від оточуючих умов, що складаються на момент вчинення злочину, можна виділити вбивства, вчинені в умовах мирного часу, воєнного часу, надзвичайного стану (ситуації), військового положення. Залежно від сфери життя, в якій вчиняється злочин, останні можна класифікувати на вбивства, вчинені на побутовому ґрунті, вбивства, вчинені у сфері підприємницької, вбивства, вчинені в кримінальному середовищі, в політичній сфері [4, с. 145].

Слідчі ситуації проявляються в розслідуванні вбивства по-різному. Можна виділити наступні види події злочину, пов'язані з убивством:

– Подія злочину носить неочевидний характер. Складається ситуація така, що вона може бути притаманна як кримінальному, так і некримінальному події (вбивство або самогубство, або нещасний випадок). У цій ситуації зусилля слідчого повинні бути спрямовані на встановлення обставин, що дозволяють визначити характер події.

– Злочин характеризується даними про подію та особі, його вчинила: а) заподозренна особа після вчинення злочину сховалася; б) коло запідозрених у скоєнні вбивства осіб більш або менш обмежений; в) заподозренна особа володіє певними професійними навичками та вміннями; г) інші відомі окремі дані про заподозренну.

– Подія злочину, виходячи зі складної слідчої ситуації, що характеризується даними про подію, але відомості про особу, яка його вчинила, вкрай обмежені, надто загальні. Наприклад, вбивство, вчинене в умовах неочевидності.

– Подія злочину характеризується даними про подію, особу, що його вчинила, але дані про мотив злочину відсутні. Наприклад, вбивство з метою приховати інший злочин.

– Подія злочину характеризується даними про подію, але відсутня інформація про обставини, пов'язані з потерпілим (наприклад, при безвісному зникненні немає даних про причини, обставини зникнення).

– Подія злочину характеризується слідчою ситуацією, коли в якості потерпілої особи виступає неповнолітній.

– Подія злочину характеризується слідчою ситуацією, коли в якості потерпілого виступає особа, яка займалася підприємницькою діяльністю.

– Подія злочину характеризується слідчою ситуацією, коли в якості потерпілої виступає жінка [5, с. 98].

Запропонована класифікація вбивств не є вичерпною, що обумовлює необхідність подальшого вивчення різноманітних видів вбивств та їх криміналістичних характеристик з метою створення ефективної криміналістичної методики попереднього розслідування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 2 / А. Ф. Волобуєв, О. В. Одерій, Р. Л. Степанюк та ін.; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярвої ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 312 с.
2. Криміналістика : підруч. / В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексеев та ін. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 544 с.
3. Криміналістика : підруч. / кол. авт. : В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель, та ін. / за ред. В. Ю. Шепітько. 4-те вид. перероб і допов. Харків: Право, 2010. 464 с.
4. Белкин Р. С. Курс криминалистики: в 3 т. Частные криминалистические теории. Москва: Юристъ, 1997. 360 с.
5. Криминалистика. Криминалистическая тактика / под ред. Р. С. Белкина и Г. Г. Зуйкова. Москва: ВШ МВД СССР, 1970. Т. 2. 478 с.

СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ У МІЖНАРОДНІЙ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Кордунян І. В.

*Студентка III курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Ільченко О. В.

*к. ю. н., доцент, доцент кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Судовий прецедент є основним джерелом права в країнах Англосаксонської правової системи (загальна система права), таких як Велика Британія, Сполучені Штати Америки, Канада, Нова Зеландія, Австралія, Північна Ірландія та інші. Судова практика в цих країнах сформувалася за допомогою рішень та інших юридичних актів, які використовуються сьогодні як прецеденти, формуючи так зване прецедентне право.